

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права та адміністративної діяльності

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

**«АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАСАДИ
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СБУ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – К «Безпека та оборона»

Спеціальність – К9 «Правоохоронна діяльність»

Статус дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2025

Харків – 2025

Силабус навчальної дисципліни «Адміністративні засади правоохоронної діяльності СБУ» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань К «Безпека та оборона» спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність» Інституту Служби безпеки України. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2025. 24 с.

Розробники:

Настюк Василь Якович,

доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності

Коваленко Лариса Павлівна,

докторка юридичних наук, професор, доцентка кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
та адміністративної діяльності
(протокол № 12 від 2 червня 2025 р.)

Завідувач кафедри – Шаповал Роман Володимирович, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача:

Назва навчальної дисципліни	Адміністративні засади правоохоронної діяльності СБУ
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Настюк Василь Якович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності
Контактний телефон	(057) 704-90-81
E-mail	v.ya.nastyuk@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Ідентифікатор конференції Zoom: 822 3794 1485, код доступу: K3S8D7
Викладач	Коваленко Лариса Павліна – докторка юридичних наук, професорка, доцентка кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності,
Контактний телефон	(057) 704-90-81
E-mail	l.p.kovalenko@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Ідентифікатор конференції Zoom: https://us04web.zoom.us/j/73698981550?pwd=eq8VwjLFu7HrHe3aptFw5uCMrxfUKA.1

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна спрямована на формування і закріплення умінь і навичок, необхідних для ефективного вирішення співробітниками СБ України завдань, пов'язаних з реалізацією СБУ повноважень. Ці повноваження є важливими у роботі оперативних підрозділів, застосовуються у діяльності слідчих, а також реалізуються в управлінській діяльності СБУ. В межах навчальної дисципліни будуть опановані компетентності у сфері поняття та принципів адміністративно-юрисдикційної діяльності органів СБУ, її повноважень у цій сфері, підстави та порядок притягнення до адміністративної відповідальності, підстав та порядку притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері державної безпеки, складання протоколів про адмінправопорушення, застосування заходів забезпечення у справах про адміністративні правопорушення, складів адміністративних правопорушень, підвідомчих

органам Служби безпеки України, порядку і підстав застосування органами СБУ широкого спектру заходів адміністративного впливу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Адміністративні засади правоохоронної діяльності СБУ». Навчальна дисципліна спрямована на формування і закріплення умінь і навичок, необхідних для ефективного вирішення співробітниками Служби безпеки України завдань, пов'язаних з реалізацією Службою безпеки України правоохоронних функцій, адміністративно-юрисдикційних повноважень, передовсім щодо застосування заходів адміністративного примусу.

Завдання: формування й розвиток загальних, фахових і предметних компетентностей студентів, сформованих під час вивчення теоретичних засад та системоутворюючих категорій: здійснення Службою безпеки України провадження в справах про адміністративні правопорушення; вироблення основних вмінь і навичок, а також формування професійних компетентностей щодо реалізації правоохоронних функцій та адміністративно-юрисдикційних повноважень Службою безпеки України.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: -

Кореквізити: «Кримінально-процесуальна діяльність підрозділів СБУ».

Постреквізити: «Організаційно-правові засади діяльності СБУ», «Взаємодія судових і правоохоронних органів».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті освоєння навчальної дисципліни «Адміністративні засади правоохоронної діяльності СБУ» здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РН НД 1. Пояснювати сутність поняття «юрисдикція», адміністративно-юрисдикційної діяльності СБУ, принципи, функції та методи її реалізації.

РН НД 2. Надавати загальну характеристику компетенції та адміністративно-юрисдикційних повноважень СБУ.

РН НД 3. Розкривати поняття та ознаки складу адміністративного правопорушення.

РН НД 4. Характеризувати систему нормативно-правових актів, які регламентують складання протоколів про адмінправопорушення в СБУ, компетенцію СБУ щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення та уповноважених на це суб'єктів.

РН НД 5. Характеризувати склади адміністративних правопорушень, пов'язаних з доступом до інформації, та здійснювати правову кваліфікацію.

РН НД 6. Характеризувати склади військових адміністративних правопорушень та здійснювати правову кваліфікацію.

РН НД 7. Характеризувати склади адміністративних правопорушень, пов'язаних з мобілізаційною діяльністю, та здійснювати правову кваліфікацію.

РН НД 8. Розкривати підстави та порядок притягнення до адміністративної відповідальності співробітників СБУ.

РН НД 9. Розкривати організацію та порядок здійснення дисциплінарного провадження, службових розслідувань і перевірок у Службі безпеки України.

РН НД 10. Демонструвати знання системи заходів адміністративного впливу, застосовувати які уповноважені органи СБУ.

РН НД 11. Характеризувати підстави та моделювати порядок застосування заходів забезпечення у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 12. Характеризувати підстави та моделювати порядок застосування заходів адміністративного впливу під час дії правового режиму воєнного стану, антитерористичної операції.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ пор.	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1.	Загальна характеристика правоохоронної діяльності. Адміністративна реформа як інструмент вдосконалення публічного адміністрування в адміністративно-політичній сфері.	Загальна характеристика правоохоронної діяльності.	
2.		Адміністративна реформа як інструмент вдосконалення публічного адміністрування в адміністративно-політичній сфері.	4
3.	Служба безпеки України як суб'єкт адміністративно-юрисдикційної діяльності. Загальна характеристика адміністративно-юрисдикційних повноважень СБУ	Служба безпеки України як суб'єкт адміністративно-юрисдикційної діяльності.	4
4.		Загальна характеристика адміністративно-юрисдикційних повноважень СБУ	12
5.	Характеристика складів адміністративних правопорушень, підвідомчих органам СБУ (самостійне вивчення)	Характеристика складів адміністративних правопорушень, підвідомчих органам СБУ (самостійне вивчення)	4
6.		Підстави та порядок притягнення до адміністративної відповідальності	4

7.		Протокол про адміністративне правопорушення	8
8.	Особливості притягнення військовослужбовців СБ України до адміністративної та матеріальної відповідальності.	Особливості притягнення військовослужбовців СБ України до адміністративної та матеріальної відповідальності.	
9.	Дисциплінарне провадження. Організація та порядок проведення службових розслідувань і перевірок у Службі безпеки України	Дисциплінарне провадження.	8
10		Організація та порядок проведення службових розслідувань і перевірок у Службі безпеки України	8
11.	Загальні заходи адміністративного впливу та заходи забезпечення у справах про адміністративні правопорушення. Особливості застосування заходів адміністративного впливу в районі АТО та під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану.	Загальні заходи адміністративного впливу та заходи забезпечення у справах про адміністративні правопорушення. Особливості застосування заходів адміністративного впливу в районі АТО та під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану.	8
12.	Заходи попередження, що застосовуються до іноземців та осіб без громадянства	Заходи попередження, що застосовуються до іноземців та осіб без громадянства	8
13.	Застосування фізичного впливу, спеціальних засобів та вогнепальної зброї співробітниками СБУ	Застосування фізичного впливу, спеціальних засобів та вогнепальної зброї співробітниками СБУ	4
14.	Заходи адміністративного впливу у сфері охорони інформації з обмеженим доступом	Заходи адміністративного впливу у сфері охорони інформації з обмеженим доступом	12
15.		Заходи адміністративного впливу, що застосовуються до юридичних осіб	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Під час самостійної роботи курсант має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, інші джерела інформації до тем, що виносяться на практичні заняття.

Самостійна робота курсантів може бути: репродуктивна, яка здійснюється за певним зразком (вирішення завдань, виконання тренувальних тестів, тощо); реконструктивна, тобто узагальнення та доповнення отриманої інформації (складання конспектів лекцій, опорних-конспектів/планів відповідей за темами навчання, конспектування чи реферування нормативно-правових актів чи актів судової практики, підготовка тематичних презентацій, анотування наукових тез, статей, вивчення додаткової навчальної, наукової літератури, ознайомлення із нормативно-правовими актами, вивченні практики застосування кримінального законодавства тощо); дослідницька (підготовка наукового повідомлення з вузькоспеціальною проблематикою; підготовка індивідуальних робіт (реферат, стаття, тези, есе тощо).

Самостійна робота курсантів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів України та зарубіжних країн;
- робота над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни винесені на самостійне опрацювання курсантів;
 - підготовка до практичних занять, виконання практичних завдань;
 - робота над кейсами, опрацювання матеріалів судової практики;
 - самотестування;
 - участь у конкурсах курсантських / студентських наукових робіт, олімпіадах і подібних заходах;
 - підготовка індивідуальних робіт (реферат, стаття, тези, есе тощо);
 - підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, тестування тощо);
 - підготовка до семестрового іспиту.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>
3. Кодекс адміністративного судочинства України (ст.4) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004
5. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. (в редакції від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>
6. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2939-17>.
8. Про санкції: Закон України від 14.08.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text>
9. Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) : рішення Ради національної безпеки та оборони України від 01.06.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0007525-18/para8#n8>
10. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 27.07.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/503/97#Text>

11. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> 8

12. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України в ред. від 16.04.2017 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1382-15/para033#o33>

13. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15> 14. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/5492-17>

15. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

16. Про закордонних українців: Закон України від 04.03.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1582-15>

17. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17> 18. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України в ред. від 16.04.2017 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1382-15/para033#o33>

19. Про судову практику розгляду спорів щодо статусу біженця, видворення іноземця чи особи без громадянства з України та спорів, пов'язаних із перебуванням іноземця та особи без громадянства в Україні: Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 25.06.2009 р. № 1. URL: www.vasu.gov.ua/plenum/post_plenum_2009_06_25_п3.

20. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

21. Про інформацію: Закон України від 2.10.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

22. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
23. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/5492-17>
24. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
25. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
26. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
27. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
28. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
29. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>
30. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>

Література

Основна література

1. Адміністративна відповідальність: курс лекцій / за ред. О. В. Кузьменко. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 568 с.
2. Адміністративне право України: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків: Право, 2021. 392 с.

3. Адміністративно-правове забезпечення функціонування сектору безпеки України: монографія за заг. наук. ред. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України В. Я. Настюка. Харків: «Мадрид», 2017. 610 с.

4. Благодарний А. М. Концептуальні засади правової регламентації адміністративно-юрисдикційної діяльності органів Служби безпеки України : моногр. Київ : Освіта України, 2020. 304 с.

5. Благодарний А. М., Романов М. С., Стрельбицький М. П., Стрельбицька Л. М., Суслін С. В. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів Служби безпеки України: навчальний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 180 с.

Додаткова література

1. Гірич В.М. До проблеми визначення базових понять у контексті реформування правоохоронних органів. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1153/> (дата звернення: 18.10.2021).

2. Грабильніков А.В. Конституційно-правовий статус і правовий режим іноземців і осіб без громадянства в Україні: співвідношення понять. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2015. № 6. С.59–66.

3. Дембіцька С. Л. До питання розуміння адміністративного правопорушення та застосування адміністративного примусу. *Публічне право*. 2016. № 2. С. 99-106.

4. Дослідження судової практики у сфері міграції, де ДМС України виступає учасником процесу (висновки та пропозиції). Київ: Підтримка управління міграційними процесами в Україні, ДМС, МОМ. 2018. 28 с.

5. Дракохруст Т.В. Особливості правової регламентації законодавства України у сфері захисту прав іноземців та осіб без громадянства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С.190–193.

6. Дудоров О.О., Мовчан Р.О., Сеник В.Г. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (коментар судової практики). Київ: ВД «Дакор», 2020. 508 с.

7. Загородня Н.В. Адміністративно-правовий статус громадян України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2018. № 33. С.75–77.
8. Кобець М. П., Бочек О. І. Застосування поліцейських заходів в аспекті дотримання прав людини. *Наука та правоохорона*. 2018. № 3 (41). С. 54–60.
9. Коваленко Л.П., Мартиновський В.В. Актуальні проблеми кваліфікації адміністративних правопорушень. Електронне фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал» № 4 (2025). С.14-18.
10. Коваленко Л.П., Мартиновський В.В. Кваліфікація Адміністративних правопорушень за об'єктивними елементами юридичного складу. «Ампаро» № 2 (2024). С.34-44.
11. Коваленко Л.П. Адміністративні засади правоохоронної діяльності СБУ. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. № 4 (16). 2025. С. 151-156.
12. Коваленко Л.П. Принципи правоохоронної діяльності СБУ. *ScienceRise: Juridical Science*. № 34. 2025. С. 120-126.
13. Коваленко Л.П. Адміністративне законодавство про правоохоронну діяльність СБУ. Проблеми правоохоронної та освітньої діяльності. № 1. 2026. С. 111-116.
14. Конфліктологія: загальна та юридична: підручник / Л.М. Герасіна, М.П. Требін, О.М. Сахань, В.Д. Воднік; за заг. ред. Л.М. Герасіної. Харків: Право, 2021. 224 с.
15. Костюшко О.П. Забезпечення адміністративно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 2 (14). С.162–177.
16. Кравчук О. О. Адміністративна та (або) кримінальна відповідальність за порушення карантину людей. *Публічне право*. 2020. № 1. С. 102-115.

17. Курило Л.В. Позитивні обов'язки держави в контексті права людини на життя (на основі практики ЄСПЛ щодо України). *Науковий вісник Львівського державного ун-ту внутрішніх справ*. 2017. № 2. С.308-316.

18. Курінний Є. В. Об'єкт та предмет українського адміністративного права: змістовна та аксіологічна сутність категорій. *Публічне право*. 2016. № 1. С. 43–51.

19. Лазаренко Н. І., Коломієць А. М., Паламарчук О. М. Комунікація в інтернет-просторі: психологічний аспект. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Том 65. № 3. С. 249-261.

20. Мальцев В.В. Адміністративно-правовий режим перебування іноземців та осіб без громадянства і його забезпечення Національною поліцією. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип.1(22). Т. 3. С. 180–187.

21. Мацелик Т.О. Суб'єкти адміністративного права: поняття та система: монографія. Ірпінь: Вид-во Нац.ун-ту державної податкової служби України, 2013. 342 с.

22. Організаційно-правові засади застосування і використання співробітниками Служби безпеки України вогнепальної зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу : монографія / С. Є. Кучерина, С. О. Гриненко, Д. О. Олейніков. Харків: Право, 2016. 136 с.

23. Nastyuk, V.Y. Academic honesty: current status and forms of improvement Academic honesty: current status and forms of improvement | Honestidad académica: estado actual y formas de mejora Shapoval, R.V., Nastyuk, V.Y., Inshyn, M.I., Posashkov, A.A. Justicia (Barranquilla), 2021, 26(39), сторінки 37–46.
Scopus

24. Настюк В.Я. Сутність і принципи приватної детективної діяльності як складової правоохоронної діяльності., Солнцева Х.В. Принципи

приватної детективної діяльності як складової правоохоронної діяльності /
Право і суспільство. 2024. № 4. С. 372-377.

25. Настюк В.Я. Державне бюро розслідувань та майбутня Військова поліція як суб'єкти розслідування військових кримінальних правопорушень
Настюк В. Я., Карелін В. В. Державне бюро розслідувань та майбутня Військова поліція як суб'єкти розслідування військових кримінальних правопорушень. Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. 2021. № 1 (9). С. 31-41.

26. Настюк В.Я. До питання електронного як одного із засобів запобігання корупції
Нпстюк В.Я., Карелін В.В. Бєлевцева В.В. До питання електронного як одного із засобів запобігання корупції. Право України. 2022. № 9. с. 34-42.

27. Настюк В.Я. Правовий режим видобутку та використання космічних ресурсів
Настюк В.Я. Костенко І.В., Бєлевцева В.В. Правовий режим видобутку та використання космічних ресурсів. Вісник НАПрНУ, 2022. № 2. С. 216-237.

28. Настюк В.Я. Administrative and legal preventers against plagiarism in Ukraine
Nastyuk, V., Shapoval, R., Solntseva K., Tvaronavičienė, A., Drozd, O. Administrative and legal preventers against plagiarism in Ukraine. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues, 25(3), 2022. P. 1-8.

29. Поштаренко О. Поняття, сутність та зміст адміністративної відповідальності в умовах нової парадигми адміністративного права. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 3. С. 174–179.

30. Припутень Д. Зарубіжний досвід застосування заходів примусу в діяльності Національної поліції України, не пов'язаної з юридичною відповідальністю. *Національний юридический журнал: теория и практика*. 2018. № 4 (август). Ч. 2. С. 46-49.

31. Пухтецька А. Принципи адміністративного права у країнах Європейського Союзу та в Україні. *Право України*. 2017. № 7. С. 76–82.

32. Харенко О.В. Адміністративний розсуд у діяльності суб'єктів публічного адміністрування. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 3. С. 113-116.

33. Чишко К. Зарубіжний досвід адміністративно-правової кваліфікації правопорушень. *Підприємництво, господарство і право: наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2020. № 3. С. 185–191.

34. Школик А.М. Місце адміністративно-процедурного права в системі права. *Питання адміністративного права*. Кн. 2. 2018. С. 125-131.

Інтернет-ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

2. <http://kmu.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

3. <http://ccu.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.

4. <http://president.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Президента України.

5. <http://europa.eu.int/eur-lex> – База даних законодавства ЄС.

6. <http://www.court.gov.ua> – Судова влада України.

7. <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> – Сайт Європейського Суду з прав людини.

8. <https://www.ombudsman.gov.ua/> – Сайт Уповноваженого Верховної

Ради України з прав людини.

9. <http://www.curia.europa.eu> – офіційна сторінка Суду справедливості Європейського Союзу.

СЕНМК

[http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=236:kafedra-administrativnogo-prava2&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=236:kafedra-administrativnogo-prava2&Itemid=151)

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс.

[URL:https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=436](https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=436)

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати, систематично та активно працювати на лекційних і практичних заняттях; давати повну й ґрунтовну відповідь на питання; обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; повно й переконливо наводити доводи при розв'язанні завдань; здійснювати аналіз судової та правозастосовної практики; своєчасно та якісно виконувати письмові практичні завдання, контрольні та самостійні роботи; дотримуватися норм поведінки та етики.

Своєчасність виконання завдань є обов'язковими. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка адміністративного права, написанні наукових статей, проходити додаткові он-лайн курси з адміністративного права. Викладач бере до уваги інші навчальні та наукові здобутки курсанта, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого»

(https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf)

Викладач звертає особливу увагу на дотримання політики недопущення плагіату. У разі виявлення ознак порушення правил щодо недопущення плагіату або самостійності написання роботи може бути прийняте рішення про анулювання оцінки за роботу. Присутність на лекційних та практичних заняттях є обов'язковою. Під час як лекційних, так і практичних занять студенти мають право в будь-який час ставити викладачеві запитання з відповідної теми та запрошуються брати активну участь у дискусії.

Під час аудиторних занять можна використовувати гаджети тільки у

навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції, ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації). В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань курсантів включає:

- контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу із судовим прецедентом, підготовка презентації. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки курсанта у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття курсант може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 1; 1,5; 2);

- контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів. За підсумками колоквіуму курсант може отримати оцінку за шестибальною шкалою (0, 1, 2, 3, 4, 5).

Протягом семестру курсанти виконують самостійну роботу, в тому числі у формі підготовки *індивідуальної роботи* (реферат, стаття, тези доповіді тощо). Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань курсантів з навчальної дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку курсант може отримати за іспит, становить 60 балів.

Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й самостійної роботи у формі підготовки індивідуальної роботи, за якої курсант допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль						Індивідуальна робота курсантів (реферат, стаття, тези доповіді, есе тощо	Підсумковий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль №3				
ПЗ	Колоквіум	ПЗ	Колоквіум	ПЗ	Колоквіум			
max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному / семінарському занятті	Max 2	високий рівень активності на занятті; глибоке знання матеріалу, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях за темою заняття; розгорнута, повна, правильна відповідь на питання; повна, правильна і переконлива аргументація при вирішенні проблемних правових ситуацій; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; вільна орієнтація у правових джерелах та судовій практиці за темою заняття; усунення прогалин чи неточностей у відповідях інших студентів; високий рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	1,5	середній рівень активності на занятті; неповне, неточне розкриття питання, розв'язання практичних завдань з окремими помилками; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; часткове використання правових джерел за темою заняття; середній рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	1	низький рівень активності на занятті; значна неповнота, суттєві неточності та прогалини у відповіді на питання; розв'язання окремих практичних завдань з

		теми; вирішення проблемних правових ситуацій з суттєвими помилками; суттєві прогалини у засвоєнні рекомендованої літератури за темою заняття; низький рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	Min 0	відсутність знань по жодному з питань плану семінарських занять; не розв'язання практичних завдань; неприсутність на занятті
Модульний контроль	Max 3	всебічне, систематичне і глибоке знання програмного матеріалу, бездоганно засвоєння спеціальної літератури, демонстрація студентом здатності до самостійного використання отриманих знань у практичній роботі.
	2	виявлення студентом в достатній мірі знання основного програмного матеріалу, засвоєння навчальної літератури з предмета та виявлення студентом умінь орієнтуватися в ній; розкриття всіх питань без помилок, однак з незначною неповнотою у відповіді на питання
	1	виявлення студентом певних (мінімальних) необхідних знань матеріалу, допущення помилок, суттєвих неточностей і погіршень у відповіді, розкриття питань неповно, припущення суттєвих неточностей у відповіді
	Min 0	повне незнання програмного матеріалу
Оцінка індивідуальної роботи курсантів: Реферат	Max 8	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в літературі погляди щодо предмета дослідження, на основі їх порівняння висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також дана особиста оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення проблемних питань теми.
	4	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо оформлення. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Стаття	Max 10	Тема статті розкрита повно. Проаналізовані наявні в літературі погляди щодо предмета дослідження, на основі їх порівняння висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також дана особиста оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення проблемних питань статті.

		Посилання на джерела зроблені коректно з дотриманням вимог ДСТУ.
	Min 0	Стаття оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить змістовні та методологічні помилки. Текст статті є виключною компіляцією. Посилання на джерела зроблені з грубими порушеннями вимог ДСТУ. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Тези доповіді	Max 6	Тема доповіді розкрита тезово достатньо повно. Тези мають чітку структуру й логіку викладення матеріалу. Кожне авторське положення оформлене окремою тезою. Висновки логічно витікають з авторських тез і наведених аргументів.
	Min 0	Тези оформлені неналежним чином, недбало та містять змістовні й методологічні помилки. Текст статті є виключною компіляцією. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Есе	Max 8	Есе містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи. У тексті наведений стислий аналіз точок зору на проблему, мають місце цитати для аргументації авторських умовиводів. Чітко простежується аргументація власного ставлення курсантів до обраної теми.
	5	Есе містить ключову ідею, яка недостатньо розкрита у тексті роботи. У тексті поверхнево наведений аналіз точок зору на проблему, мають місце поодинокі цитати. Аргументація власного ставлення курсанта до обраної теми простежується нечітко.
	Min 0	У тексті есе ключова ідея практично не простежується. Аналіз точок зору на проблему відсутній. Цитат у тексті немає. Аргументація власного ставлення курсанта до обраної теми відсутня. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Іспит	Max 60	Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи

	50	Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	Знання основного матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. Засвоєння основної літератури. рекомендованої кафедрою. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	Знання основного матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в ННУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна		

	робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34